

Balkon aan de Brink, een meerwaarde voor de boeiende beleefstad

Wij vinden het belangrijk dat de nieuwe invulling van Brink 69/70 een meerwaarde heeft voor Deventer. Het 'Balkon aan de Brink' biedt een aantrekkelijke plek die de Brink en de Kleine Overstraat een impuls geven in levendigheid. Bij de vormgeving van ons ontwerp op de onderste twee bouwlagen aan de Brink willen wij de bezoekers van de binnenstad meer verleiden de Kleine Overstraat te bezoeken. We maken een architectonisch gebaar, waarbij we op de begane grond de entree tot de Kleine Overstraat verbreden door de harde hoek van het huidige pand af te ronden. Het balkon op de verdieping wordt een markant punt, vanwaar bezoekers van de Brasserie van het fantastische uitzicht op de Brink en de Waag kunnen genieten. De gevel aan de Kleine Overstraat maken we veel opener waardoor de winkelstraat zich voortzet. Vanzelfsprekend blijft het publieke MIVA toilet aan de Kleine Overstraat gehandhaafd.

Wij hebben met veel enthousiasme gewerkt aan ons plan. Voor onze planvorming hebben wij bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in en om Deventer gesproken. Parallel daaraan hebben wij onderzoek gepleegd naar de bouwtechnische en planologische mogelijkheden. In onze brainstormsessies zijn vele functies langsgelopen, zoals onder meer een stadscampus voor Saxion, wonen voor ouderen, zorgfuncties en diverse horecaconcepten. Al snel kwamen we er op uit dat deze locatie aantrekkelijker moet worden voor bezoekers en bewoners van Deventer. Dit willen we bereiken met een combinatie van horeca, expositie/museum en wonen.

In ons plan programmeren wij een levendige horeca (Brasserie) op de hoek. We denken aan een overgangsruiimte waarbij expositie/museum en de horecafunctie in elkaar overvloeien. Beide functies moeten elkaar versterken.

Deventer voorziet momenteel niet in een tentoonstellingsprogramma dat museumbezoekers aanspreekt. Een Deventer-waardig museum zal de stad in meerdere opzichten versterken. In onze gesprekken met verschillende eigenaren en directeuren van musea is ons gebleken dat er voldoende vraag is naar een museale expositiefunctie op deze historische locatie aan de Brink. De locatie is door alle gesprekspartners als zeer goed beoordeeld. Het is onze wens om dit in nauwe samenwerking met het 'Deventer Verhaal' verder te ontwikkelen.

Door de combinatie van horeca, cultuur en wonen ontstaat een locatie met zicht op de Waag waar bewoners en bezoekers van de binnenstad graag komen. Hier is leven, cultuur en ruimte voor ontmoeting in een historisch deel van de binnenstad. Aangezien het museum en de Brasserie niet het gehele pand beslaan, ontstaat er op de hogere bouwlagen ruimte voor woningen rondom een half omsloten collectieve daktuin op het huidige platte dak van de bibliotheek. Rond het hofje op niveau creëren wij in totaal 11 comfortabele woningen verdeeld over beide panden. Een deel van de woningen kijkt uit over de Brink.

Het museum en de Brasserie zorgen voor levendigheid overdag, terwijl de woningen voor aanwezigheid in de avonden zorgen. Door deze programmering denken wij de brug te slaan tussen een binnenstedelijk woonmilieu, het uitgaansleven aan de Brink en de winkelbedrijven aan de Kleine Overstraat.

Architectuur / bouwkundige ingrepen

Bij de planontwikkeling zijn het bestaande casco en de monumentale waarden van het complex een belangrijk uitgangspunt voor de transformatie. De grote open ruimten lenen zich uitstekend voor een museum met horeca. De lichthof brengt daglicht midden in het gebouw. Op de verdiepingen realiseren wij bijzondere stadwoningen rond het bestaande lage dak. De grotere bouwkundige ingrepen verbeteren de functionaliteit en versterken de positieve waarden van het gebouw.

Wij willen met het ontwerp de huidige massaliteit en het introverte karakter van de gesloten gevelwanden wegnemen. Om openheid te creëren is in het schetsplan op de onderste bouwlagen de voor- en zijkant van de huidige openbare bibliotheek opengewerkt waarbij het hoofdvolume is bewaard. Met een uitdagende glazen ronde hoek creëren we een opvallende, heldere en eigentijdse toegang tot de Kleine Overstraat. De gevel aan deze winkelstraat maken we veel opener en met een meer verticale verdeling sluit deze beter aan bij de schaal van de straat. Deze ingreep sluit naadloos aan bij de vestiging van een museum- en/of kunstwinkel in deze winkelstraat. Met de ingreep in de gevels voegen wij aan de architectuur van de gerespecteerde Deventer architect W.P.C. Knuttel een nieuw eigentijds en uitnodigend gebaar toe naar de Brink en de Kleine Overstraat.

Voor de woningen op de verdiepingen maken we nieuwe ontsluitingen. Deze komen aan de Kleine Overstraat waarbij gebruik wordt gemaakt van een bestaand trappenhuis. Een relatief grote ingreep is een nieuw trappenhuis met lift voor de woningen en toegang tot bergingen in de kelder.

De zolderetages zijn nu loze ruimten of ze zijn in gebruik als opslagruimte. Aangezien ze een onderdeel zijn van een levendig kappenlandschap laten we de buitenzijde grotendeels intact. Alleen rond de binnentuin komen dakkapellen. Door de kappen aan de Kleine Overstraat bij de woning te betrekken ontstaan prettige hoge ruimten. Een deel van de zolder kan als entresol bij de woonkamer worden getrokken of een extra ruimte opleveren. In het monumentale deel worden de fraaie historische houten kappen en spanten bij de woonruimte betrokken om een bijzondere entresol te maken.

Het lage dak wordt omgevormd tot de nieuwe binnentuin voor de woningen. Deze tuin op niveau sluit prachtig aan op de belendende stadstuinen. Met een grote lichtkap voor het ondergelegen museum en een invulling met zitjes en veel groen wordt het een rustig woondomein in de levendige binnenstad.

Respect voor monumentale waarden

Onze planuitwerking voorziet er met nadruk in dat het monument wordt versterkt, en dat de bouwstijl van het hele complex duidelijk herkenbaar blijft. Met eigentijdse ingrepen willen we de gesloten uitstraling naar de omgeving wegnemen en het gebouw letterlijk openbreken. Zo hebben we keuzes gemaakt die respectvol omgaan met deze cultuurhistorische kwaliteit van de openbare Bibliotheek, maar ook een herbestemming mogelijk maakt die de sterk bijdraagt aan de levendigheid van dit stukje Deventer.

Het voormalige Heilige Geest Gasthuis wordt in haar huidige vorm gehandhaafd, aan de monumentale buitenzijde zullen geen architectonische wijziging plaatsvinden. De uitstraling is al zodanig dat het een vriendelijke en aantrekkelijke (zelfs warme) uitstraling heeft. De originele monumentale deur wordt weer in ere hersteld als entree van het museum. In het interieur verwijderen we de tussenverdieping waardoor we de monumentale hoge zaal op de begane grond in haar volle grandeur herstellen. De kelder betrekken we bij de begane grond middels een vide. De benodigde ingrepen ten behoeve van de woningen op de 2^e en 3^e etage doen we zoveel als mogelijk in het gebouw op Brink 70. Voorbeeld hiervan is de realisatie van sanitaire ruimten voor deze woningen in het nieuwere bouwdeel. De nu ongebruikte zolder betrekken we bij de woning door een deel van de zoldervloer te slopen. De beperkte verdiepingshoogte op de 3^e etage compenseren we zo met een grote vide en entresol onder de monumentale kap.

De openbare bibliotheek op Brink 70 heeft een vrij massieve en strenge uitstraling. In ons ontwerp behouden we de karakteristieke totale bouwmassa, maar doen daarin eigentijdse ingrepen. Het meest in het oog springend daarbij is het openbreken van de hoek met een gebogen glazen gevel met balkon en een nieuwe entree. In hoogte sluit deze aan op de hoge ramen van het aansluitende monument op Brink 69. In de Kleine Overstraat wordt op twee plaatsen de lange gevel onderbroken door grote terugliggende glazen puien en het trappenhuis voor de woningen. Deze elementen geven de gevel een ritme en maat die beter aansluit bij de winkelstraat. Het verbinden van museum- en winkelfuncties met de Kleine Overstraat verhoogt de levendigheid en aantrekkelijkheid van deze gevel. Ondanks deze ingrepen blijft de hoofdmassa van het gebouw intact. De bouwstijl wordt gerespecteerd en versterkt door onder andere de karakteristieke raamverdeling en omlijsting daarvan aan de Brink door te zetten over de hele gevel.

De monumentale stedelijke binnentuin ten zuiden van het complex versterken we door aansluitend een omsloten binnentuin voor de woningen op het dak van het museum te maken. Deze past prachtig in het stedelijke weefsel en geeft een bewoners een rustige en groene plek in het hartje van Deventer.

Duurzaam en energiezuinig

Bij de planuitwerking vraagt het energiezuinig en comfortabel maken van de oude gebouwen veel kennis, inzet en creativiteit. Wij zien dit als een onlosmakelijk onderdeel van het ontwerpproces om zo een optimaal nieuw gebruik van de waardevolle panden te bewerkstelligen met zoveel mogelijk behoud van kwaliteiten van het monumentale complex.

De eerste belangrijke stap in een duurzame aanpak is behoud van het bestaande gebouw. In ons concept hebben wij het bestaande gebouwenensemble, hoe complex ook, als uitgangspunt voor het ontwerp genomen. De functies en ontsluitingen voegen zich natuurlijk in het bestaande gebouw met minimale ingrepen in het casco.

In de verdere uitwerking van de planvorming zal veel aandacht uitgaan naar duurzaamheid, comfort en energiebesparing, waarbij we als uitgangspunt een gasloos en energieneutraal gebouw hanteren. Het isoleren van de gebouwschil, met name van het monument op Brink 69, is daarbij een grote uitdaging. Aspecten als isolatiewaarde, monumentale architectuur en bijvoorbeeld mogelijke bouwfysische problemen moeten daarin worden opgelost. Gezocht zal worden naar een optimaal energieconcept dat goed is in te passen in het complexe en monumentale gebouwenensemble met een diversiteit aan functies. In eerste instantie denken we daarbij aan het aansluiten op de bestaande stadverwarming. Verder kunnen we mogelijk gebruik maken van warmtepompen, laag temperatuurverwarming, vraaggestuurde ventilatie met warmteterugwinning, PV-panelen op niet monumentale daken, Led-verlichting, et cetera. Ook is het speciaal voor monumenten ontwikkelde concept van 'warm-bouwen' een optie. Daarbij worden wanden voorzien van dunne verwarmingsmatten die het hele gebouw op een constante temperatuur kunnen houden en alle monumentale details ongemoeid laten.

Naast de energiebesparing is het creëren van een goed binnenklimaat een belangrijk ontwerpaspect. Elke functie stelt haar eigen eisen. Een museum heeft bijvoorbeeld een heel constant en optimaal binnenklimaat nodig. Voor horeca is goede ventilatie, eventueel in combinatie met de afzuiging van een keuken, belangrijk. Woningen vragen om een comfortabel en goed regelbare verwarming en ventilatie.